

### Uvodna riječ gostujuće urednice

*Arti musices* i ovim brojem nastavlja s objavljivanjem tematske cjeline u okviru redovnog broja, kako bi se čitateljima ponudila recentna istraživanja na različitim aktualnim i zanimljivim područjima. Dosad su to bila područja beneventanskog pjevanja (2014), etnomuzikologije u najširem smislu (2015) te mobilnosti glazbe i glazbenika (2016).

Ovaj broj posvećen je izuzetno dinamičnom i aktualnom području digitalne humanistike, s posebnim naglaskom na glazbu i muzikologiju, unutar kojega se sve češće spominje i pojam digitalne muzikologije. Neke od glavnih odlika ovoga područja svakako su brze promjene, koje gotovo svakodnevno možemo pratiti kroz razvoj digitalne tehnologije. Unatoč toj brzini, ili baš zahvaljujući njoj, digitalna humanistika i njezini raznoliki elementi mogu uvelike olakšati klasično istraživanje glazbe i glazbenih fenomena, ali ponuditi i nove mogućnosti za istraživanje. Željeli smo u ovom tematskom broju ponuditi teorijski okvir, kao i primjere dobre prakse, te tako pružiti uvid u mogućnosti, prednosti pa i

### Introductory Word by the Guest Editor

*In this volume, Arti musices continues to publish a thematic issue within the regular series to offer its readers some recent research in different and interesting contemporary areas. So far, the following subjects have been presented: the Beneventan chant (2014), ethnomusicology in a broad sense (2015), and the mobility of music and musicians (2016).*

*This issue is dedicated to the extremely dynamic contemporary field of digital humanities with special consideration of music and musicology, a context in which the term digital musicology has often been used. One of the main characteristics of this area is most certainly the rapid change that can be witnessed almost on a daily basis through the development of digital technology. Despite this rapidity, or even because of it, digital humanities and its diverse elements can significantly facilitate 'traditional' research of music and musical phenomena, but also offer new research possibilities. In this thematic issue we wanted to offer a theoretical background, as well as examples of good practice, in order to present the potentials, advantages and even (momentary) limitations that digital humanities*

eventualna (trenutna) ograničenja koja digitalna humanistika pruža za (prvenstveno muzikološki) istraživački i (glazbeno-)umjetnički rad.

Namjera da obuhvatimo razne perspektive (istraživanja, kompjutorski programi, institucijske suradnje, projekti digitalizacije) i raznolike tipove građe (tiskani ili rukopisni tekstovi i note, zvuk, baze podataka) ogleda se u ponuđenim prilozima.

Teorijski okvir dala je Eleanor Selfridge-Field, uvažena profesorica i jedna od prvih među stručnjacima koji su razvijali područje digitalne muzikologije. Dva izvorna znanstvena rada ovog tematskoga broja predstavljaju dva različita istraživačka korpusa i pristupa. Kanadsko-njemačke suradnice na projektu optičkog prepoznavanja neuma Kate Helsen, Inga Behrendt i Jennifer Bain bave se novim pristupom srednjovjekovnoj glazbenoj notaciji (preko programa za identifikaciju oblika neuma), dok se Torsten Roeder bavi korpusom tekstualnih izvora (kritika i komentara u novinama i glazbenim časopisima) koje analizira preko metapodataka i tzv. horizontalnim čitanjem, koristeći standarde (odnosno sheme metapodataka) Inicijative za kodiranje teksta (Text Encoding Initiative – TEI). Jennifer Ward posvećuje se (hrvatskim) čitateljima već poznatoj temi Međunarodnog repertoara glazbenih izvora (RISM), sagledavajući ga unutar (naj)novijih trendova korištenja te dragocjene baze podataka na mreži, uvođenja novog programa za obradu *Muscat* te ostvarivanja međuprojektnih suradnji. Korpusom zvukovne građe u okviru

*offer for (musicological) scholarly work and musical practice.*

*An intention to cover various perspectives (research, computer programs, institutional co-operation, digitization projects) and different types of materials (printed or manuscript texts and scores, sound, data-bases) is reflected in the articles presented in this issue.*

*The theoretical framework was provided by Eleanor Selfridge-Field, the esteemed professor and one of the first specialists to develop the field of digital musicology. Two original scientific papers in this thematic issue represent two different research materials and approaches. The Canadian-German collaborators on the Optical Neume Recognition project, Kate Helsen, Inga Behrendt and Jennifer Bain, are dealing with a new approach to medieval music notation (using a software program to identify and systemize neume shapes), while Torsten Roeder deals with the corpus of textual sources (critique and comments in newspapers and music journals) which he analyzes through metadata and a 'horizontal reading' using the standard (or metadata scheme) of the Text Encoding Initiative (TEI). Jennifer Ward presents the subject of the International Inventory of Musical Sources (RISM), a well-known topic among (Croatian) readers, by elaborating the new(est) trends of using its online catalogue, introducing a new cataloguing program *Muscat* and the realization of interproject co-operations. The sound material digitization and the *Europeana Sounds* project is elaborated by Elisa Sciotti, while Anna Kijas and Michael Noone have presented the project of the multilayer digital pro-*

projekta *Europeana Sounds* bavi se Elisa Sciotti, dok su Anna Kijas i Michael Noone predstavili projekt višeslojne digitalne obrade franjevačkog antifonara iz 14. stoljeća (tzv. Burnsov antifonar), koristeći standarde Inicijative za kodiranje glazbe (Music Encoding Initiative – MEI). Moj prilog kao gostujuće urednice ima za cilj predstaviti najvažnije pojmove na području digitalne humanistike, i to u vezi s glazbom i muzikologijom, kako bi zainteresirani čitatelji dobili uvid makar u dio ponude iz bogate, raznolike, ponekad i tehnički vrlo zahtjevne palete pristupa i tema.

Nadam se da će predstavljene teme, osim kao zanimljiva sadržajna informacija, biti poticaj čitateljima da krenu u daljnja pregledavanja i pretraživanja područja digitalne humanistike, ali i da iskoriste nove pristupe u okviru temâ hrvatske glazbe.

Zahvaljujem svim autorima što su se rado odazvali pozivu na suradnju te tako obogatili ovaj tematski broj *Arti musicesa* kvalitetnim novim istraživanjima s područja digitalne humanistike, odnosno digitalne muzikologije.

Na kraju, izražavam veliku zahvalnost uredništvu što mi je ukazalo povjerenje da izvršim ulogu gostujuće urednice ovoga tematskog broja.

*Lucija Konfic  
Zagreb, studeni 2017.*

*cessing of the 14th-century Franciscan manuscript antiphoner (the so-called Burns Antiphoner) using the Music Encoding Initiative (MEI). As a guest editor I wrote a short contribution in order to present the most important terms in the field of digital humanities related to music and musicology, so that interested readers could get an insight into at least a small part of the rich, varied and sometimes technically challenging range of approaches and topics.*

*I hope that the presented topics, besides their inherent interest, will also be an incentive to readers to browse and search further in the field of digital humanities, but also to use new approaches and possibilities within Croatian music themes.*

*I am thankful to all authors who kindly responded to the invitation and wrote their valued articles for this volume, thus enriching the issue with high quality contributions from the field of digital humanities and digital musicology.*

*Finally, I am very grateful to the Editorial Board for entrusting me to be the guest editor of this thematic issue in *Arti musicesa*.*

*Lucija Konfic  
Zagreb, November 2017*